

Asia: Asia VN/25733/2021

Suomen digitaalinen kompassi, 2. luonnos

Kansallinen digikompassi kokonaisuutena

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Digikompassi luo monista näkökulmista yhtenäisen kuvan digitalisaation edistämiseksi tarvittavia askelia sekä määrittelee selkeän suunnan näille. Pelkkä digitalisaatiokehityksen ohjaaminen ei kuitenkaan riitä, onnistuminen ja tavoitteiden saavuttaminen edellyttää laaja-alaista sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin ja havaittujen kapuloiden poistamista rattaista. Asetetut tavoitteet eivät toteudu, jollei niiden eteen tehdä töitä riippumatta siitä onko kulloinkin kyse digitalisaatiosta, organisaatorajoista tai vanhentuneesta lainsäädännöstä.

Digikompassiin kuvatut onnistumisen edellytykset on tunnistettu hyvin ja kuvattu ymmärrettävästi. Niiden toteutuminen edellyttää kuitenkin määrätietoista ja päättäväistä toteutukseen sitoutumista.

Digikompassin yhteys Teknologianeuvottelukunnan tuottamaan Suomen teknologiapolitiikka 2020-luvulla –raporttiin ja sen pohjalta Valtioneuvoston hyväksymään Teknologiapolitiikan periaatepäätöksen jää epäselväksi. Vain yritysten digitalisaation kohdalla on viitattu ensin mainittuun, muilta osin yhteys ei tule selkeästi esiin, mikäli sellainen on.

Osaaminen

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Digitaalista sivistystä on tuettava ymmärryksellä niistä palveluista, velvoitteista ja mahdollisuuksista, joita digitaaliseen yhteiskuntaan kuulumiseen liittyy. Ei riittä, että perustaidot on kunnossa ja osaa asioida, jos ei tiedä miksi asiointi on hyödyllistä tai välttämätöntä. Tältä osin asetetut tavoitteet ovat kannatettavia, mutta eivät riittäviä.

Digitaalinen infrastruktuuri

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Digitaalisen infrastruktuurin tavoitteisiin kirjattujen asioiden lisäksi tulisi kiinnittää huomiota tiedon suojaamisen eri tapojen kehittämiseen, esimerkiksi riittävän hyvien salausmekanismien määrittelyyn, tiedon saatavuuden ja eheyden varmistamiseen sekä pääsynhallinnan määrämuotoistamiseen.

Yritysten digitalisaatio

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

-

Digitaaliset julkiset palvelut

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Osa-alueeseen kirjatut tarpeet ihmiskeskeisistä julkisista palveluista on tunnistettu useilla eri hallinnonaloilla. Esimerkiksi sosiaaliturvan alueella on meneillään sosiaaliturvauudistus, jossa on tehty linjauksia digitalisaatiosta ja toimeenpanon kehittämisestä. Yhtenäisen tavoitteen saavuttamiseksi ja toisiaan tukevien toimenpiteiden toteuttamiseksi ja erityisesti päällekkäisen työn välttämiseksi olisi välttämätöntä käydä riittävästi keskustelua tehtävien hankkeiden välillä ja tarvittaessa koota digitalisaatiohankeet yhteen. Ilmiö- ja palvelukokonaisuuslähtöisyys sekä käyttäjälähtöisyys edellyttävät toimialarajojen ylittämistä. Yhteistyö on tärkeää myös päällekkäisen työn välttämiseksi.

Sosiaaliturvauudistuksessa valmistellaan sosiaaliturvan omaa digitalisaation visiota 2030-luvulle. Uudistustyössä on tunnistettu, että sosiaaliturvan toimeenpanon ongelmiin vastaaminen edellyttää kokonaissuunnittelua, jossa tavoitteet asetetaan asiakkaan tarpeiden näkökulmasta ja jossa lainsäädäntöä, toimintamalleja ja tietojärjestelmiä kehitetään elämäntilannelähtöisesti. Sosiaaliturvakomitea on myös linjannut, että tulevaisuudessa sosiaaliturvan toimeenpanijat voisivat ennakoivasti tunnistaa henkilöiden palvelutarpeita ja pyrkiä kohdentamaan heille palveluja hyödyntämällä tietovarantoja ja data-analytiikkaa. Sosiaaliturvakomitea on katsonut, että digitalisaation mahdollistamiseksi tarvitaan yhteisiä tavoitteita ja toimeenpanon ohjausta. Tarvitaan hallintoa, ohjausta, asiakastietojen käsittelyä, tietopohjaa ja tietojärjestelmiä koskevaa uutta sääntelyä ja koordinoitua. Tiedon sujuvalla liikkumisella on asiakkaan saaman palvelun laadun näkökulmasta keskeinen merkitys. Sosiaaliturvauudistuksen valmistelu jatkuu seuraavan kolmen teeman parissa: 1) Sosiaaliturvan toimeenpanon ja tiedonhallinnan kokonaissuunnittelu, 2) Proaktiivinen ohjaus ja neuvonta sekä ennakoiva resurssien kohdentaminen ja 3) Elämäntilannelähtöiset sähköisen asioinnin palvelut.

Laajemmassa mittakaavassa olisi myös hyödyllistä jatkaa jo meneillään olevia digitalisaatiohankkeita tai ainakin hyödyntää niissä tehtyjä havaintoja ja oppeja.

Vähä-Erkkilä Ari
Kansaneläkelaitos